

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 8. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krone, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 18 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Ljudski shod!

Dne 14. t. m. zbralo se je na poziv političnega društva „Naprej“ v Žalcu na vrtu g. Robleka 1500 do 2000 zborovalcev.

Videli smo odličnih mož iz celega Spod. Štajerskega, posebno Savinjska dolina je bila častno zastopana. Prijetno iznenadil je z narodnimi zastavami okrašen voz, kateri je pripeljal vrle Teharčane skoz z nemškimi zastavami prenapolnjeno mesto Celje na zborovališče.

Ob pol 4. uri popoldne zasedli so mesto na govorniški tribuni g. državni in dež. poslanec Žičkar, g. dež. poslanec dr. Hrašovec, ves žalski občinski odbor z g. županom na čelu in drugi odličnjaki.

Kot prvi pozdravil je župan trga Žalec, g. Širca, v imenu občinskega odbora društvo „Naprej“ kot sklicatelje, gg. poslanca, vsa zastopana društva in posameznike od blizu in daleč in želel zborovanju mnogo uspeha.

Predsednik pol. društva „Naprej“, dr. Karlovšek pravi, da naši politični nasprotniki niso bili nikdar tako drzni kakor dandanes, kdor je videl te dni Schillerjevo slavnost v Celju, mora to potrditi. Vlada, katera bi morala ščititi naš narod pred tujim nasilstvom, nas pomaga zatirati, uradi so nam tuji in sovražni. Proti temu nasilstvu je treba rabiti orožje — z uma svitlim mečem. Da se pa te krivice vlade nad nami bolj spoznajo, je treba shodov, kakor današnjega, kateri se je nalašč sklical v Žalec, v slavni trg slov. taborov.

G. predsednik otvarja shod, pozdravlja g. župana Širca in odbor, zborovalce in posebno vrle naše poslance, in predlaga za častnega predsednika g. župana Širca, za častna podpredsednika g. Robleka in g. župnika Korena, za zapisnikarja g. Vabiča, kar zbor enoglasno sklene.

Prehajaje k dnevnem redu podeli besedo drž. in dež. poslancu g. Žičkarju, kateri izjavi, da bo govoril o gospodarskih in političnih vprašanjih državnega zbora, kateri zanimajo Slovence. Glede carinske postave pravi, da je v tem času, ko so se vršila glede carine z Ogri pogajanja, odstopil bivši ministrski predsednik dr. Körber. Za njim se ne bo nihče od nas jokaj, ker je Slovenec vodil za nos. Z nastopom ministra Gautsch-a nastale so navidezno boljše razmere, vsaj državni zbor je začel delati. Naši poslanci so ščitili pri carinskem vprašanju po mogočnosti kmetske interese, pa njihovo stališče je otežkočeno s tem, da imajo industr. in delavski krogi druge interese in druge zahteve kakor poljedelci. Omenja, da se je colnina na hmelj, kateri se izvaja iz Avstrije v Nemčijo, zvišala od 16 K 67 v od met. stota na 23 K 81 v. To malo povišanje je uspeh, ker je nemški državni zbor prvotno sklenil povišati colnino na 83 K 33 v od met. stota.

Mi največ hmelja izvažamo v Nemčijo, pa tudi v Švicarsko, Angleško, Rusijo, Francijo in Švedijo. Ruska carina na hmelj se je tako znatno povišala, tako, da tja izvoza ne bo več.

Pridelovanje hmelja v Avstriji je jako napredovalo, dočim se je l. 1874. pridelalo na 8181 ha zemlje 24.383 met. stotov prideluje se dandanes na 20.243 ha 88.896 met. stotov.

l. 1874.	je prišlo na 1 ha	3 met. stot.
„ 1896.	„ „ „ „	6 „ „
„ 1898.	„ „ „ „	9 1/2 „ „
„ 1904.	„ „ „ „	4 1/2 „ „

V poljedelskem odseku se je sklenilo, da se nastavi v hmeljarstvu teoretično in praktično naobražen strokovnjak v poljedelskem ministrstvu, kateri bode vladi svetovalec glede pridelovanja in razpečavanja hmelja.

Tudi se je stavil predlog, da se določi provenijenco (izvoz) hmelja, to se pravi, da se bo vsak hmelj moral prodati pod pravim imenom, n.

pr. savinjskega ne za zaleškega in je vlada takšni zakon obljubila. Pri anketi 1903 so se vsi merodajni faktorji izrazili za tako postavbo, katera bo v škodo samo trgovcem (židovskim agentom, katerih je pri nas vse polno in odjedajo veliko dobička našim hmeljarjem.)

V državnem zboru se je predlagalo, da se sploh ustavi uvoz živine iz kraljevine Srbije, ker je ista tam preveč okužena. Za ta predlog glasovali so vsi kmečki poslanci, z ozirom na to, ker tudi druge države ne bi trpele uvoza od srbske živine okužene živine iz Avstrije. Sprejet pa je bil le drugi predlog, da bo imela naša vlada pravico pošiljati v Srbijo kontrolne organe, ki bodo onemogočili uvoz okužene živine čez mejo.

V pododseku se je razpravljalo, kako bi se olajševala vknjižna bremena kmetijskih posestev. Da bi jih plačevala dežela in država, se ni sklenilo, ker bi to bila krivica za davkoplačevalce, kateri bi morali plačevati tem večje davke v državne oz. deželne blagajne. Več zaslonbe imela je ideja, da se naj ustanove v posameznih krovovinah hipotečne banke, ki naj dobe denar za jako nizko obrestno mero zamenjala intabulirane dolge s svojim (bančnim) denarjem in pri tem bi nižja obrestna mera povzročila, da bi se zamogla tudi glavnica hitreje povrniti.

Kar se tiče političnega položaja je še govornik opomnil, da so po odstopu bivšega ministrskega predsednika Körberja Čehi brez vsake koncesije opustili obstrukcijo, spoznavši, da bodo s parlamentarnim postopanjem dosegli več uspehov.

Razširjena je vest, da namerava ministrski predsednik Gautsch odsloviti vse druge člane svojega kabineta. V novem, koalicijskem ministrstvu bodo baje zastopani Nemci in Slovani. Govornik ne more povedati koliko, da je resnice v teh vesteh, misli pa, da bi moralo koalicijsko ministrstvo, v katerem so zastopane vse večje

LISTEK.

Karin.

Zgodovinska povest. — Spisal Mavro Jokay. Prevel Prost. Mrvičkov.

(Dalje.)

IX.

Izborna so obvestili vohuni Glicerijo. Še tisti dan so počakali lektorji Manlija ter ga pozvali k cesarju.

Toda Manlij ni čakal poziva, nego že prej se je napotil tja.

Preprosto bojno opravo si zamenj s široko cvetno svilo, kakršno so tedaj nosili razkošniki. Lase si je namazal z vonjajočim oljem, na roki si nasadil prstanov, si nadel gležnje z zaponami ter nataknil si celo na prste na nogah nakit, da se mu je blestel skozi sandale. Obraz pa si je napikljal z malimi rdečimi lisami, da je izgledal pegast kakor Karin.

Leno vstopi v atrij Karinov, afektirano držeč glavo po konci. — Poln je njemu enakih dvornikov, ki zavidno premotrivajo prekrasno opravo mladeničevo, a nikakor ne morejo umeti, čemu si je bil olepotil obraz s pegami.

Do tal se prikloni Manlij Karinu.

Ta način pozdravljanja se je bil zanesel od Perzov v Rim.

Celo Evij je moral pripoznati nehote, da se tako laskavo ne zna nikdo pokloniti, kakor Manlij.

Manlij prime konec Karinovega plašča ter ga poljubi tako nabožno, kot more le najvnetejši žid, kadar poljublja toro.

Karin se hoče kazati strogega.

Že štiri dni si v Rimu in šele sedaj prideš k meni, deje očitajoč Manliju.

Oj, prevzvišeni Avgust, pravi Manlij sladkim glasom, ki se niti posnemati ne da. — Desetkrat že sem bil v tvojem atriju, da ti sporočam vesti, katere prinašam iz Azije, a baš tolikokrat se mi je reklo, da vživaš razkošje, za katero te zavdajo celo bogovi. In jaz nikakor ne pripadam onim surovim vojnikom, ki s svojimi dozdevno važnimi poročili prilomastijo v hišo ter te oropajo prekrasnih trenutkov, katerih nadomestiti ni moč.

Dobro, ti si izvrsten človek. Kakovih vesti prinašaš tedaj iz Perzije?

O, nikjer ni življenja, o Avgust, nego, kjer bivaš ti! Vse ozemlje ni za drugo, nego da je protislovje Rimu. Nikakor te nečem trudit z dolgočasnimi pripovedovanjem o bojih. Boj je le dober v svrhu, da se pobije nekaj mrmrajočega naroda. Čemu naj bi ti torej vznemirjal čut?

Prav, Manlij, govori o čem drugem!

Izvedenost moja naj ti bode v službo. Kolikokrat koli sem videl redkosti barbaričnih zemlja,

spominjal sem se tebe. V Afriki sem videl konj, čijih sijajne kože bleste dolgih potez in kakršnih še nieden cesar ni kazal v cirkusu. Ukazal sem poveljniku v Aleksandriji, da ti jih pošlje. V morjih indijskih se je našel polž, ki se z neznansko tankimi, pajčevini sličnimi nitimi prileplja na skalovje. Iz teh niti se napravlja tam snov, sijajnejša od serika. Od tega sem ti prinesel velament, kakršnega nosijo edino le knezi.

Rekši poda Manlij cesarju zavoj, ki ga je bil nekdanj prinesel z najskrajnejše meje indijske z namenom, da bode Sovroniji, nevesti služil za kopreno.

Pri pogledu te izvanredno blesteči se snovi strmi cesar.

Manlij, jaz te imenujem senatorjem!

Boječe so se začeli dvorniki ozirati na Manlija. Brivec, ki je bil najljubsumnejši na cesarjevo milost, se hoče, videč, da nikakor ne more Manlija smešiti radi podarjenega velamenta, znositi nad njegovim obrazom.

Od kodi so ti te pege, Manlij? Baš tako izgledaš, kot da so te opikale muhe!

Marcij, ti si barbar. Te pege so naslikane; to je prekrasna moda, katero sem videl na perzijskem dvoru.

Tam je tedaj običaj, da se nosijo pege na licu? vpraša Karin, kateremu je Marcij belo in rdeče barval obraz.

(Dalje prihodnjic.)

stranke, poravnati le že poprej sklenjeno premirje in sporazumljenje med istimi.

Z ogorčenjem so slovenski poslanci nastopali proti krivičnemu sistemu vlade zoper nas, ki vsiljuje povsodi samo nemščino in zahtevali pri uradniških imenovanjih, da se jemlje ozir tudi na Slovence, zahtevali vsaj dvojezične napise na uradih, na poštnih pečatih itd.

Govornik omenja vnebovpijočo krivico, da železnica Celje-Velenje nima slovenskih napisov. (Pri tej priliki nastal je med zborovalci pravcati vihar. Klici: „fej vlada! škandal!“ itd. so se slišali od vseh strani.)

G. poslanec je omenil, da je odstopivši železniški minister Wittek dovolil dvojezične napise za progo Velenje-Spodnji Dravograd, ker so občine in okrajni zastop slov. gradski v tem smislu peticionirali. Svetuje tudi vsem občinam in okr. zastopom, čez kojih ozemlje pelje železnica Celje-Velenje, vložiti take peticije (prošnje) pri ministrstvu tudi če treba v roke poslancev. G. poslanec konča govor z obetanjem, da bodo on in vsi tovariši tudi naprej delovali v blagor slovenskega ljudstva. (Viharno odobravanje.)

Ker nihče ni imel k poročilu poslanca gosp. Žičkarja kaj pripomniti, podeli predsednik besedo dež. poslancu g. dr. Juro Hrašovcu, kateri pravi, da se o deželnem zboru ne more ničesar prijetnega poročati. V državnem zboru so nam še bolj pravični. Ker smo pa štajerski Slovenci geografično razpolovljeni v deželi, katera so po večini prebivalstva nemška, smo primorani imeti svoje poslance v Gradcu. Izmed 8 novih poslancev 4. ali splošne kurije sta bila izvoljena tudi 2 Slovenca. Število naših poslancev se je povzdignilo na 10, kar je velevažno zaradi tega, ker more ta desetorica sedaj samostalne predloge staviti in ni navezana na milost drugih strank, kakor poprej.

Delovanje deželnega zbora v zadnjih dveh letih je dvojno A) na gospodarskem B) na šolskem in sploh kulturnem polju.

A) 1. V deželnem zboru je bil pri zadnjem zasedanju sprejet lovski zakon, pa ni bil od cesarja potrjen, morda zaradi kake formalne napake. Prišel bo vnovič na razpravo. Določilo se je, da tam, kjer ste dve petini občinskega površja vinogradni, sme občinski odbor skleniti, da se zajec in druga divjačina lahko iztrebi. Da bi se ta določba tudi razširila sploh na sadorodne kraje, so preprečili posebno srednje- in gornještajerski nemški poslanci. Znamenita novost te postave je ta, da bodo lovsko škodo cenili eden izvoljenec poškodovancev, eden lastnikov in kot tretji političen uradnik. S lovsko odškodnino se torej so- dišča in politična oblastva ne bodo bavila.

2. Nova cestna postava, katera tudi še ni potrjena, določuje, da bodo morali imeti vsi vozovi, ki vozijo tovore, svoja znamenja, ker se sedaj prigodi, da se nesreča s takim vozom zgodi, voznik se hitro odstrani, in nihče ne pozna lastnika. Gospodarskim voznjem v lastni in sosednji občini, če leži namreč posestvo na občinski meji, teh znamenj ne bo treba.

Z drugo cestno postavo, katera se tudi še ni potrdila, odločila se je širokost kolesnih platišč pri industrijalnih voznjah.

Platišča morajo torej biti široka:

do 1500 kg	6 cm
od 1500 „ 3500 „	11 „

od 3500 in višje ali če je več kot dvoje živinčet vpreženih 16 cm. Ta postava pa sme stopiti v veljavo še-le 2 leti po potrjenju, da se radi nabave novih koles ne bi zgodilo toliko škode.

3. Naši poslanci so že leta in leta opozarjali na škodo, katero napravljajo na Spod. Štajerskem Pesnica, Sotla, Savinja itd.; pri načelu pa, katerega se drži deželni zbor, obdariti bogate Gorno- in Srednje-Štajerce, in zapostavljati Spodnje-Štajerce akoravno ti pri davkih nimajo nobenih prednostij, se isti seveda dolgo niso hoteli resno pečati z uravnavo teh hudournikov in rek. Sedaj se je vsaj določilo, v katerih oddelkih in v katerem času se mora regulirati Pesnica. Glede Sotle se nič ni ukrenilo, Dr. Dečko je stavil predlog za uravnavo Savinje in Voglajne.

4. Najlepši vinogradi n. pr. na Bizeljskem so danes uničeni in poprej imoviti posestniki so jedva ne prišli na beraško palico. Za novo nasaditev takih od trtne ušar upostošenih vinogradov, daje dežela brezobrestna posojila pod pogojem, da država stori taisto. Tudi letos se je določilo pod istim pogojem v to svrhu 200.000 K. Tudi

po ujmah poškodovanim je dala dežela podpore pod pogojem, da država ravno toliko.

V narodnem oziru nam je število 10ih poslancev pomagalo. Izsilili smo od nasprotnikov spoštovanje. Nemci so morali priti do prepričanja, veliko jih ni, pa ti kateri so tu, niso otroci, temveč vedo zagovarjati pravice svojih volilcev. Mi lahko z obstrukcijo preprečimo vsako delovanje deželnega zbora. Vemo pa, da je to orožje nevarno, ker potrebujemo deželnega denarja. Tepati se ne damo več, akoravno smo dosegli le drobtinice, katere padejo bogatinom raz mize.

Ker podpira nemška večina „Schulverein“, „Südmark“, smo mi zahtevali podpor za naše dijaške kuhinje. Vsako tako društva je dobilo podporo od 500 do 600 K; samo celjsko društvo ne, ker se Nemci ne morejo sprijazniti z mislijo, da imamo to gimnazijo.

Naklonila se je tudi slov. zgodovinskemu društvu neka podpora in sestrina dekliška šola v Celju dobila je 1000 K do tega časa, da se ne bo ustanovila ljudska šola.

V šolskem vprašanju so se slov. poslanci posebno zavzeli za pravično uvrstitev učiteljev v plačilne razrede. Gornje- in srednje-štajerski učitelji uvrščeni so v I. in II. plačilni razred, dočim so Slovenci večinoma v III. in IV. plačilnem razredu. Mi smo predlagali, da se IV. plačilni razred sploh odpravi. S tem nismo prodrli, pač pa je deželni zbor določil neko dobo, da se najhujši krivici odpomore in se vsaj nekateri učitelji pomaknejo v višje plačilne razrede.

Znanje je povsod napredovalo, kmetijstvo, obrtnija, tehnika dosegli so poprej nepričakovane stopinje. Če se hočemo ohraniti, ne smemo zaostajati, temveč se moramo učiti. K temu nam je treba šol, ki nadaljujejo ljudskošolski poduk. Tu se zopet vidi dvojna mera dež. zbora. Dočim ima Gornje- in Srednje-Štajersko 20 meščanskih šol, so na Spod. Štajerskem samo tri šole, seveda z nemškim učnim jezikom v nemških mestih Maribor, Celje, Ptuj.

Ker pa ima ena tretjina štajerskega prebivalstva zahtevati 7 meščanskih šol za se, predlagali smo, da se ustanovite vsaj dve, 1 v Sevnici in 1 v Žalcu.

Deželni šolski svet je res stal na stališču, da je prebivalstvo v Žalcu in okolici v takem blagostanju, da mu je treba več kakor samo ljudskošolskega pouka. Zahteval je samo, da se ustanovi tudi 4. letnik in podučuje nekoliko predmetov v nemščini.

Deželni zbor je ta od dež. šol sveta priporočani predlog odklonil (Slišite, slišite) brez razlogov.

Tega utemeljevanja, da so spodnje-štajerske šole premalorazredne in da bo obisk premali, akoravno je dež. šolski svet računil v Žalcu na 100 učencev in so na Srednjem Štajerskem šole, ki imajo samo po 70 učencev, noben razsoden človek ne more smatrati resnim. (Slišijo se ogorčeni medklici.) Najnesramnejše pa so se obnašali pri tem vprašanju naši nemškutarski poslanci, katere je volilo tudi mnogo Slovencev; tako se je drznil povedati Stiger: „Slovenec je treba nemščine, da živino ložje prodajo, sicer potrebujejo mešetarjev.“ (Glasni klici: „Pereat, fej Stiger, šmešno, nesramno.“) Za slov. kmeta je baje dovolj, če zna krompir saditi in gnoj voziti, tako so pisali nam sovražni listi. (Klici: „Saj poznamo te nemčurske prijatelje.“) Kar se tiče pameti in razuma, Slovenec za Nemcem nikakor ne zaostaja, akoravno nima šol.

Zopet bomo slov. poslanci stopili v deželni zbor in zopet bomo delovali po svojih močeh, po svoji vesti in Vašem pooblastilu. Častno je Vam biti. Malo število mora zastopati $\frac{1}{3}$ prebivalstva, že pred 30 in 50 leti so naši zatiralci vedeli, da bo prišel dan, ko se bomo tudi mi Slovenci ganili in zato so ustvarili naš krivični volilni red, po katerem večina prebivalstva ne pride do veljave. Svet se vrti. Te stranke, katere so danes na krmilu, kakor n. pr. stara liberalna, so že na kantu. Stranke se dele sedaj v kmetske, obrtne in trgovske in delavske. Nasprotja se bodo ublažila in premirje sklenilo. Dokler se pa to ne zgodi, moramo slovenski poslanci vztrajati in storiti hočemo svojo dolžnost. Pa ne samo mi, vsak izmed Vas, naj si bode najrevnejši ali najbogatejši, najmlajši ali najstarejši, mora ravnati enako. Uradnik, trgovec, duhovnik in kmet mora izpolnjevati svoje mesto kot narodnjak. Če si n. pr. trgovec ali obrtnik: s svojim slovenskim imenom in samo slovenskim napisom! Odobravanje.

Poglejte Celjane, za noben denar ne izobesijo slovenskega napisa Vam kupcem na ljubo; Vaš denar vzame seveda rad. Sramotno je, da imajo pisma, ki prihajajo iz Savinjske doline, poleg pristno slovenskega imena napisano: „Tischler, Schlosser“ itd. Govorite povsod samo slovenski, posebno v uradih.

Vi člani občinskih in šolskih svetov imate veliko moč v rokah. Določite slovenski jezik kot uradni jezik, sprejemajte samo slovenske dopise od uradov. Pri nastavljanju uradnikov bodo rekli: Ti znajo nemški, tem ni treba slovenskega uradovanja in slovenskih uradnikov. Ta gojitev slovenskega jezika je velevažnega pomena za gmotni napredek naroda.

Seveda ne boš daleč prišel, če si ti kar hlače tresejo, če Te kak nemški uradnik nagovori, ker imamo premehko naravo delajo z nami kakor svinje z mehkom, kakor da bi še bila tlaka. Ponosa in samozvesti nam manjka.

Ti slov. mati, če zapaziš, da tvoja deklina, ki pride iz tujine, mrzi slovenski jezik, odpodi jo, ker ona je hujša kot kuga.

Najbolj nas trpinčijo ljudje naše krvi, naši odpadniki. Ti slovenski kmet, zaničenj tacega sina, ki pljuva v svojo lastno skledo.

Če bomo tako ponosno branili svoje pravice, nas bodo spoštovali. Ne s tem, da popivamo po gostilnah in kričimo „živijo“, s tem, da pri vsakem koraku pomislimo, kaj da je narodu v korist in to storimo, ako izpolnujemo svoje dolžnosti kot narodnjaki. Savinjska dolina je bila od nekdanj ponosna in slovenska. Da bi to bilo tudi za naprej, v to pomozi Bog. Ne vdajmo se! Viharno odobravanje in dolgotrajno ploskanje.

(Konec prihodnjic.)

Karol Havliček Borovski.

(Aforizmi.)

Rodoljubje, ljubezen do rodne zemlje je pravi ogenj; samo nekateri pa so premog, drva, ki goré, drugi pa so žalibog samo grejejo pri tem ognju, ali pa jim samo daje svetlobo; ostali si celo drznejo kuhati ob njem kašo, zažigati si pipo in smodke. Razumete li polni obseg teh besed?!

Preseda nam že to vedno govoričenje o ljubezni do domovine, v katerem se nas toliko nadleguje v verzih in v prozi.

Skrajni čas je že, da binam prišlo to toliko hvalisano rodoljubje v meso in kri, da bi torej iz ljubezni do naroda delali in mu posvetili vse svoje duševne in telesne moči, kakor da vedno prodajamo fraze o tem. Glavno načelo pa nam bodi: **izobraziti ljudstvo.**

Upajmo, da sreča našince vendar enkrat pamet, ki jim bode velevala posluževati se vsikdar in povsod materinščine.

O političnih strankah. Koga smemo prištevati k naši liberalno-narodni stranki? Gotovo ne vsakogar, ki se je doslej sam smatral za njenega člana, ali pa kogar se je za takšnega imelo, ampak samo onega, komur je napredek vsega človeštva **blagor in čast lastnega naroda pred vsem na srcu.**

Nasprotnik vsake samovoljne vlade, se mora tudi sam ravnati vedno in povsod po strogih pravilih prava in z vso energijo zahtevati, da se slično obravnavajo tudi vse javne zadeve. Takšnih ljudi je seveda žalibog malo in radi tega je tudi število članov naše stranke primeroma majhno. Pa nič ne škodi! Boljše malo zanesljivih, po duhu in srcu krepkih mož, kakor velika čreda praznih glav a še praznejših src, ki se brez pravega prepričanja nagibljejo sedaj k tej, sedaj k oni stranki.

O državnih oblikah. Na nameravamo sicer nikdar pripravljati tal republik, zaničujemo pa mizerné kreature, ki si jo usojajo sramotiti kot nekako lopovstvo.

V pravi ustavni državi mora biti vsak državljani strankar in kdor pravi, da ne pripada k nobeni stranki ta je bodisi top, popolnoma brezbrizen človek, liki ovca, ki mirno prenaša vse udarce usode ter si ne skuša pomagati sam, ali pa je zviti lisjak, ki se namerava po končanem boju priklopiti k stranki zmagovalki.

Vztrajam na tem, da obstojate v vseh političnih mišljenjih samo dve struji, ena je ognjišče **poštenih** in razumnih, druga **nepoštenih** in nerazumnih ljudi. Pošteni so oni, ki se ravna po geslu najznamenitejšega liberalca tega sveta:

Kar je tebi neljubo tega ne delaj drugim! To je najliberalnejši princip na svetu.

Pošten in razumen demokrat je samo takrat radikalen, če vidi, da bode mogel s svojimi močmi popolnoma izkoreniniti aristokratsko, nepošteno in neliberalno institucijo.

Kjer pa je premoč prevelika, se ji sicer nikdar ne klanja, ampak jo skuša po malem oslabiliti in končno nad njo zmagati.

Če bi imeli moji rojaki dovolj naobrazbe, bilo bi slično opominjevanje nepotrebno; kakor Francozi, Angleži in drugi izobraženi narodi, govorili bi tudi mi v svojem jeziku.

(Opomba: Tako je pisal Havliček leta 1848, ko se je narodnostna ideja v današnji obliki šele porodila. In kako je pri nas še danes!)

Vsak, ki hoče biti dober Slovan, mora v prvi vrsti skrbeti za napredek lastne panoge, in slovanstvo se samo v tem slučaju utrdi in okrepi, če se posamezni njegovi člani: Jugoslovani, Poljaki, Rusi itd. tesno združijo ter se po močeh med seboj podpirajo. Pred vsem moramo smatrati za svojo nalogo, da širimo zavest o skupnosti in pobratimstvu vseh slovanskih débel. Jaz za svojo osebo sem nastopal vedno kot Slovan, — da, kot panslavist.

Pošten demokrat in liberalec se ne more drugače zadovoljiti, kakor s popolno demokracijo in svobodo: nikdar pa ne zahteva vsega naenkrat (če to ni mogoče), ampak vsikdar samo toliko, kar se za prvo more dobiti, za nadaljno pa se poteguje naprej.

Prenapeteži, precenjujoče svoje sile pa, ki hočejo na mah vse doseči, mnogokrat vse skvarijo in ne morejo realizirati niti najmanjše malenkosti ponesrečenega načrta.

Kralj je postavljen za to, da pravično vlada svoj narod in skrbi za njegov blagor.

Kralja si je nastavil narod za-se, — ne pa kralj naroda za-se. Pomnite si to sveto resnico!

Republikanci so oni, ki ne marajo imeti v deželi dedičnega vladarja, ampak samo začasno voljenega predsednika.

Prepričani so oni, da deluje vladar s svojim dvorom vedno proti svobodi ljudstva in mu je razven tega v veliko nadlego.

Konstitucionalci zahtevajo monarhično vladno koje delokrog pa je omejen s zakoni.

Socijalni demokratje so oni, ki se trudijo zboljšati položaj revnega, z rokami si kruh služega ljudstva.

Imenujejo pa se tako tudi možje, ki hočejo v svoji prenapetosti doseči neko nebeško enakost vseh ljudi glede imetka in sreče.

Modri pa so oni, tudi socijalni demokrati se nazivajoči možje, ki spoznavajo krivičnost dejstva, da par kapitalistov izsesava celi narod. M. G.

(Dalje prihodnjic.)

Deželno-sodni svetnik Neuhold in dvorni svetnik Scherübel.

Naša ljuba Avstrija se lahko ponaša, da imajo v njej večkrat moč v rokah taki ljudje, ki to moč in oblast izrabljajo v svojo lastno korist, pri tem pa si seveda ne delajo težke vesti, če je oni, nad katerim izvršujejo svojo oblast, vsled njihove krivičnosti uničen in da mora izgubiti vsako zaupanje vanje.

Novi justični škandal, ki je bil razkrit decembra meseca lanskega leta, nam je jasen dokaz, da smo mnogokrat izročeni v milost in nemilost ljudem, pri katerih bi se moral kazenski zakon pred vsem uporabiti proti njim samim.

V Ljubnem na Gor. Štajerskem je zavzemal mesto deželno-sodnega svetnika neki Neuhold, ki je vsestransko izrabljal svojo oblast. Z nekim paralizikom je sklepal pogodbe, da je s tem bolniku, ki si ni mogel nikamor pomagati, slekel srajco z života; kot kurator in upravitelj premoženja svojega kuranda je pod imenom vzdrževalnih stroškov to premoženje naklonil svojim svakinjam in tako oškodoval ženo in zakonskega otroka kuranda; s svojo lastno soprogo in njenimi sestrami je sklepal poravnave, vsled katerih so bili tem priznani vsled napačnih računov veliki zahtevki z že davno zastarelimi obrestmi. Vse to je prišlo na dan in Neuhold je bil kazenskim potem — umirovljen. Če je ta kazni za take prestopke prava, ne bomo preiskovali, najbrž je nekoliko premila. Glavna stvar je, da je za Neuholdove nepoštenosti vedel dvorni svetnik Scherübel, ki ni ganil nobenega prsta proti svojemu ljubljencu, ki je pod njegovo zaščito stekel si nevenljivih zaslug za sebe in svoje sorodstvo.

Nas Slovence zanima v celi tej stvari samo postopanje dvornega svetnika Scherübla. Sche-

rübel je oni referent v justičnem ministrstvu, kateremu so slovenski sodniki v osebnih zadevah izročeni na milost in nemilost. Tudi je referent v pomiloščevalnih zadevah.

Mož ni zmožen niti besedice slovenski in čuditi se moramo, kako more na podlagi slovenskih aktov staviti predlog, naj bo ta ali oni obsojenec pomiloščen ali ne, ali naj se ga obesi ali ne.

Če to dejstvo spravimo v zvezo s postopanjem Scherüblom proti Neuholdu, vsiljuje se nam sumnja, da dvorni svetnik tudi drugih kvalifikacij pogreša, ne samo jezikovnih.

Če je Scherübel svojemu prijatelju Neuholdu šel povsod na roko in molčal pri vseh njegovih nepostavnih dejstvih, o katerih je bil poučen, upamo si dvomiti z vso gotovostjo, da bi s slovenskimi sodniki, katerim je vedno sovražen očim, postopal tako, kot velevala postava in vest. Kajti znano je, da se slovenskega sodnika za vsako najmanjšo stvarco spravi v dolgotrajno kazensko preiskavo in da se ga za vsako malenkost, ki se mu dokaže (če se mu dokaže!), strogo kaznuje.

Deželno sodni svetnik je umirovljen kazenskim potem. Kakor on tako je tudi dvorni svetnik Scherübel kriv vseh tistih dejanj, in pravičnost, če je še kaj v Avstriji, zahteva, da se tudi Scherübel odpravi in da pride njegovo mesto v roke človeka, ki bo ravnal nepristransko in ki bo pri tem tudi zmožen slovenščine. „Slov. Narod“.

Domače in druge vesti.

— „Celjsko pevsko društvo“ prosi nujno vse svoje izvršujoče člane, da se udeležijo na vsak način vseh pevskih vaj do koncerta. Saj je ta dan konec sezone „Celjskega pevskega društva“ in začetek društvenih počitnic, tekom katerih se ne bodo vršile več redne pevske vaje, temveč se bodo prirejali le skupni izleti. Saj imamo do koncerta samo dva tedna in dve vaji v vsakem tednu ne zahtevata ravno preveč truda, ko se gre vendar za ugleden nastop na slovenskem odru.

— Veliki koncert „Celjskega pevskega društva“. Dan koncerta je definitivno določen na 1. junija, na praznik Kristusovega vnebohoda. Spored objavimo v prihodnji številki in omenimo danes samo toliko, da so zbrane res najlepše slovenske in slovanske pesmi, izmed katerih se še v Celju ni pela nobena. Neposledno za koncertom sledi II. slovenski raj, za katerega so obljubile najodličnejše dame velikodušno svoje delovanje, da se zagotovi obiskovalcem kolikor mogoče dobra zabava, „Dijaški kuhinji“ pa velik dobiček.

— Schulvereinska in Schillerjeva slavnost celjskega mesta se je nekako siromaško obnesla. Vsej prireji se je videlo, da niso prav vedeli kaj bi počeli. Tako so za „Schulverein“ v soboto zjutraj napravili budnico, zvečer pa bakljado in po njej pa velikansko popivanje v kazini. Slovenci se za vse niso menili. Nemci so sicer razobesili zastave s hiš, „frankfurtaric“ je večje število mestni urad razposodil, pa videli smo, da mnogi hišni lastniki, ki proti nam glasujejo, niso hoteli imeti črno-rdeče-rmenih naveskov, na svojih hišah in da so kazali se pokorne ukazom iz mestne hiše samo s cesarskimi ali štajerskimi zastavami. Pri „schulvereinski“ bakljadi so demonstrirali proti nam s kričanjem svojih „hajlov“ na povelje; kaj pa Schillerjeva slavnost pomeni, tega večina Celjanov in slavnostnih gostov ni vedela ker ni brala Schillerja, še manj pa ga razumela. In s Schillerjem se ne more nič pričeti proti Slovincem. Imeli so v nedeljo ob 11. uri dopoldne slavnost v kazini, kamor so prišli tudi uradniki c. kr. okrajnega glavarstva in nekaj častnikov, potem pa usadili majhen hrastič za novo deklško šolo. Popoldne so pa že mnogi spravili zastave s hiš.

— Nemške slavnosti v Celju in šole. Ob zadnjih nemških slovesnostih so visele s celjskih ljudskošolskih poslopij v mestu tudi velikanske nemške trobojnice. Zoper to se moramo postaviti že zato, ker se obešanje slovenske trobojnice s šolskih poslopij v slovenskih občinah „na višjih mestih“ smatra za nedovoljeno demonstracijo in torej spodnještajerska mesta vživajo v narodnem oziru predpravi pred slovenskimi občinami, ki bi ne smela biti. Na javne šole ne spada zastava političnih bojev. Pisala je nedavno „D. W.“, da so se učenci okoliške šole celjske na svojem izletu drli kakor „divji bivoli“, a ta šola v resnici ni letos imela nobenega izleta. Pri bakljadi za „Schulverein“ je kričala mladina nemških celjskih šol na vsa grla „Heil“! To pa se zdi Celjanom prav in morebiti so že zaradi tega si naprej izmislili krik slovenskih učencev.

— Poskušen vlom. V noči od nedelje 14. na ponedeljek 15. t. m. vtihotal se je ali se jih je morebiti več v celjsko hišo na voglu velikega trga in kolodvorske ulice, kjer je „stara“ apoteka g. Rauscherja in trgovina z delikatesami gospe Zamparutti. Tat je prišel skoro gotovo skoz vrt, ki je na vzhodni strani hiše ob ulici in poskusil najprej streti v prodajalnico gospe Zamparutti od zadaj in na vratih tam so znaki velike sile, s katero jih je hotel odpreti. Tega ni dosegel. Začel je potem luknjo delati v zid, pa tudi to delo mu ni omogočilo priti v trgovino. Ker pri Zamparutti-ju ni dobil, kar je hotel, spravi se je iz srede hiše črez lekarno in res strl vrata. Pri tem je pa toliko ropotal, da ga je začul redar, ki straži tukaj na ulici, v razkrižju štirih ulic. Policaj je zato pozvonil na vratih v lekarno. Predno pa so še ljudje zbudili in vstali, izginil je vlomitelj. Pravijo, da je neko ročno blagajno iz lekarne odnesel. Do trenutka, ko to pišemo, še zločinec ni v rokah ublasti. — Pred sklepom lista se nam poroča, da so zaprli nekega zidarja, ki je imel opraviti v hiši kot sumljivega.

— Iz Št. Pavla v Savinski dolini. „Kakor zlato v ognju — tako se pokaže pravo prijateljstvo v nesreči“ — tako pravi znani slovenski pregovor. — Ljubi sosedje! — pokažite pa to sedaj tudi dejanski — v nedeljo, dne 21. maja, ko se pri nas priredi ljudska veselica v prid ubogim pogorelcem v Šeščah. Res je, da ste že mnogi dosti darovali, a gotovo je še tudi obilo takih, ki še do sedaj niso imeli priliko položiti tudi svoj skromen dar pa žrtvenik ubogim šeškim pogorelcem. Pridite tedaj in storite to v nedeljo, ter da v resnici pokažete svoja telesna dela usmiljenja; — poleg česar pa še bode imel vsakdo lepo zabavo. — Nastopili bodo domači fantje-godci, katerim boste s svojim mnogobrojnim obiskom dali najlepšo nagrado za njihov trud — trud — dali jim pa tudi vspodbudo k napredovanju; isto boste pa tudi dali domačim pevcem in pevkam, ki žele pokazati, koliko so se naučili v ubranem petju. — Bodite zagotovljeni, da najde vsak obilo zabave! Pridite tedaj ljubi sosedje v nedeljo k nam, videli boste, kako bomo dobre volje tam!

— Konjiško učiteljsko društvo naznanja svojim pevcem in pevkam, da se vrši prihodnja pevska vaja v četrtek, dne 18. t. m. ob 3. uri popoldne v „Konjiški čitalnici“. Komur je kaj na uspehu koncerta ležeče, naj gotovo pride!

— Mesto učitelja v Ločah razpisano. Vsem onim gospodom učiteljem, ki nameravajo kompetirati za učiteljsko mesto na petrazrednici pri Sv. Duhu v Ločah, katero mesto je bilo razpisano v zadnji številki „Domovine“ naj bodo te vrstice v svarilo, da si pač dobro premislijo sploh reflektirati na to mesto. Bilo je to mesto že opeotavano razpisano, ne da bi se bil javil sploh kdo zato, kar je pač jasen dokaz, da so vsi gospodje učitelji dobro poučeni o razmerah v Ločah. Kolikor se zve izza kulis si želijo loški „Štajercijanci“ učitelja nemčurja, seveda pristaša „giftne krote“ ala Cmerešek, katerega bi naši mogočnejši imeli nekako za „špas“, da bi jih zabaval po tevtonski šegi in ob enem bil sposoben tudi za eventualne volilne agitacije. Za to hvalevredno delo dobi tudi isti za prispevek prosto stanovanje in 100 kron remuneracije, katero si je bil g. Cmerešek tudi — častno zaslužil. Da se niti nemški učitelji ne potegujejo več za Loče, jasen dokaz je to, da kljub teh prispevkov in nagrad nobeden ni kompetiral v Loče in da je g. učitelj Dittner, mož res nemškega pokolenja in dobrega značaja, ki je bil nekaj mesev nameščen na loški šoli, kakor hitro da je spoznal duševno bedo loških mogočnejšev, jo hitro pobrisal drugam. Da celo g. Cmerešku že presedajo razmere v Ločah in se trudi dobiti mesto učitelja kje drugje, je ta pristaš „giftne krote“ in marljiv razširjalec te cunje baje že marsikatero prijazno kronco žrtvoval zaštonj za koleke na svojih prošnjah. Vse se ga boji in tako mora ostati g. Cmerešek sebi in Ločanom v pokoro še tako dolgo tukaj, da bodo iste črne pike, katere mu je deželni šolski svet zabeležil, nekoliko obledele.

— Veselica v Žičah. V nedeljo, dne 21. maja se bode v Žičah uprizorila gledališna predstava „Lurška pastarica“. Ta dan nastopijo tudi prvokrat žiški tamburaši. Ker se obojni igralci vezbajo po dobro znanem strokovnjaku v. č. g. Jakob Kosarju, župniku v Žičah, je pričakovati, da se veselica prav dobro obnese. Dragi sosedje, kakor tudi domačini potrudite se k tej igri, koja vam bode nudila prijetno zabavo, obenem boste pa videli koliko se doseže s priprosto kmetsko mladino, ako je pod pravim voditeljem. Igra se prične točno ob 3. uri popoldne v šoli. Vstopnina za odrasle 40 vin., otroci 20 vin. Čisti dobiček je namenjen žiškim ubogim šolarjem.

— **Za grobni spomenik rajnemu g. Kaču** so nadalje darovali: Neimenovani njegov častilec in prijatelj 5 K, g. Josip Šteiner, Žalec 1 K, g. Ivan Petek, oficijal juž. žel., Ljubljana 5 K, g. Anton Kunej, nač. pož. br. in župan v Stolovniku pri Rajhenburgu 2 K, g. Avg. Senica, krémar v Rajhenburgu 2 K, v. č. g. Dolinar, Celovec 2 K, g. Benedek, bogoslovec, Celovec 2 K, g. Voh v Žalcu nabral pri gl. sk. pož. br. 8 K 60 vin., g. Wolfig. Federmajer, Žalec 2 K. Nadaljne prispevke prejema nabiratelj.

— **Lovska sreča.** Dne 11. t. m. ustrelil je v svojem lovu Franc Lobnikar v Reki velikanskega divjega petelina, ki je tehtal 5 kg, redko se kedaj nahaja v tako nizkih gorah blizu grajskega lova, imenitna divjačina.

— **Umor.** V noči od petka na soboto — 12. na 13. t. m. je bil umorjen na potu iz Slivnice v domačijo Hotinja vas pri Mariboru ondodni posestnik Matevž Koren p. d. Gartner. Sum leti na nekega železničarja.

— **Izlet Slovencev v Kurbek** 14. t. m. se imenitno obnesel. Iz Maribora, Ptuj, Št. Lenarta in še iz drugih sosednih krajev je prišlo prav mnogo izletnikov.

— **I. jour-fix graških Slovencev**, ki so ga priredili nekateri člani „Napreja“ v soboto, dne 13. t. m., je bil prav dobro obiskan. Zbralo se je nad 50 ljudi, med katerimi so bili tudi tukajšnji Čehi dobro zastopani. Zabava je bila prav neprijetna in med prepevanjem domoljubnih pesem itd. minul je čas prav hitro. Na občno željo navzočega občinstva, se je sklenilo, prirediti sestanke vsako soboto.

— **Vsled ugodnega I. jour-fix graških Slovencev** katerega so priredili nekateri člani našega društva, sklenil je podpisani odbor, prirediti sestanke graških Slovencev vsako soboto zvečer ob 8. uri v gostilni „pri divjem možu“ Jakominigasse 3. Posebnega programa za te večere ne bo, istotako se ne bodo razpošiljala vabila. Ti večeri naj imajo le namen, oživitviti družabno življenje med graškimi Slovenci. Rodoljubi z dežele, kakor tudi graški slovanski gostje dobrodošli!

Odbor slov. izobraž. društva „Naprej“ v Gradcu.

— **Shod slovanskih časnikarjev v Voloskem-Opatiji.** Opatija 14. (Priv). Shod slovanskih časnikarjev je ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani „Narodnega doma“ na Voloskem otvoril predsednik osrednje zveze slovanskih časnikarjev, g. Holeček, urednik „Nar. Lystov“ v Pragi. Predsednikom shoda je bil izvoljen ljubljanski župan Hribar, ki je bil od zborovalcev viharno pozdravljen. Podpredsednikom sta bila izvoljena Šandor Gjalski in Zdledohovski. Župan Hribar je zborovalce pozdravil v slovenskem, hrvatskem, srbskem, češkem, poljskem in ruskem jeziku. C. kr. okrajni komisar g. Schmiedt-Zabierow je shod pozdravil v imenu vlade, župan volovsko-opatijski pa v imenu občine. Na to so se vršili referati o organizaciji slovanskega časnikarstva. O organizaciji slovenskega časnikarstva je poročal g. Govekar.

— **Zlato poroko** sta obhajala dne 10. maja t. l. Janez in Marija Dolšina iz Brankovega pri Laščah. Cerkevna slovesnost se je vršila v lepi velikoslovski cerkvi. Cerkveni obred je podelil sorodnik č. g. Jožef Juvanec z Rakitne. Nato sta se povesečila doma na Brankovem v družbi svojih sinov, vnukov in pravnukov. Oba zlatoporočenca sta zdrava in še čila. Dal jima Bog še mnogo veselih let!

— **Pesnik Jožef Stritar** je brat zlatoporočenke Marije Dolšina, rojena Stritar, iz Podsmreke. Ob tej priliki je pesnik poslal svoji sestri to-le voščilo:

Janezu in Mariji Dolšini ob zlati poroki 10. maja 1905.

Dosti sta skrb in dela imela,
Voljno skupaj pretrpela,
Kakor če zakonski stan.
Dosti sta težav imela,
Vendar srečno doživela
Sta poroke zlate dan.
Srečo Vam Bog še daj
Tukaj — tam pa sveti raj!

Jožef Stritar.

— **Žalostni dogodki v Celovcu.** Ob priliki Schillerjeve in Šulerajske slavnosti naščevalo se je ljudstvo, kakor drugod, tako tudi tukaj v raznih govorih proti Slovanom. Največjo zaslugo za to si je pridobil v Celovcu poslanec Dobernig. V soboto zvečer je namreč on pri komerzu na čast Schillerja in 25 letnega obstanka „Šulerajsna“ imel v „Musiksäle“ slavenosten govor v katerem je zbrano množico pozival tudi na boj proti Slovincem. In glej uspeh: Ponoči se ti prižene pred tiskarno „Družbe sv. Mohorja“ druhal pijanih celovških barab in pokaže svojo junaštvo s tem, da pobije kolikor mogoče šip tega poslopja. Zares — hraber čin — vreden da ga izvrše sinovi hrabrih Cimbrov in Tevtonov. Koroški Slovenci! Za vas naj bodo taki žalostni dogodki opomin, da se združite in nasprotniku, ter kjer zamorete, prav energično pokažete, da ste na Koroškem tudi vi gospodarji. Tega je pač nujno potreba.

— **Razbojstvo pri stavbi železnice čez Karavanke** zgodilo se je v noči 15. t. m. pri

Bistrici v Rožni dolini na Koroškem. Dva srednja oboka železničnega viadukta sta z dinamitom bila razstreljena in treba jih bo postaviti nanovo, kar dela mnogo škode. Dvajset italijanskih delavcev so zaprli vsled suma, da so oni zločin storili.

Društveno gibanje.

— **Vabilo na ljudsko veselico**, katera se priredi v prid pogorelcem v Seščah dne 21. maja ob 3. uri popoldne v Št. Pavlu pri Preboldu. Med posameznimi točkami svira šentpavelska diletantska godba na lok. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— **Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo** zboruje dne 21. t. m. ob 1 uri popoldne pri Sv. Križu. Ta dan vozi že večerni vlak.

— **Bralno društvo za ljutomersko okolico** ima v nedeljo, dne 21. t. m. v veliki dvorani g. Iv. Kukovca „Besedo“ s prijaznim sodelovanjem slov. pevskega društva v Ljutomeru. Pri tej priliki slišati bodo udeleženci tudi krasni gramofon g. dr. Grossmana. Vstopnine ni. Začetek ob 4. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu** je na svojem občnem zboru dne 6. maja 1905 za letni tečaj izvolilo sledeči odbor: Predsednik: cand. phil. Ivan Jane. Podpredsednik: tehn. Viktor Plehan. Tajnik: med. Mirko Vrečko. Blagajnik: iur. Franc Pavlič. Knjižničar: phil. Rado Cimerman. Gospodar: iur. Mijo Černoš. Odborov namestnik: cand. iur. Šandor Hrašovec.

— **Slovensko akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju** si je na svojem prvem rednem občnem zboru dne 13. maja 1905 izvolilo za letni tečaj sledeči odbor: Predsednik phil. Ljudevit Pivko, podpredsednik phil. Josip Habé, tajnik med. Ivan Keel, blagajnik phil. Franc Mravljak, knjižničar phil. Janko Gregorin, gospodar phil. Vekoslav Furlan; namestnika jur. Janko Olip in phil. Ludovik Cimperman; pregledniki phil. Josip Breznik, phil. Anton Lovše in jur. Gregor Žerjav.

Narodno-gosp. novice.

Rakovina na sadnem drevju.

V zadnjem času se je razširila obče znana, pa škodljiva bolezen sadnega drevja — rak ali rakovina (Nestria ditissima) imenovana. Bolezen napada drevje v najlepši rasti, najrajši v dobi, ko je začelo roditi. Stari sadjarji so trdili, da bolezen izvira iz nepravilnega gnojenja in oskrbovanja drevja, in to mnenje je še dandanes v obče razširjeno o tej bolezni.

O tem, da so se stari sadjarji motili, je danes že dokazano. To bolezen povzroča tanek, prostemu očesu neviden plesenj, kateri se loti tanke skorje, jo presahne in zraven umori zvezo soka pod njo. Vsled tega se začno okoli rane delati obronki. Ker je bolezen zelo nalezljiva, se je treba varovati vsakega ranjenja drevesa, ker je ta bolezen naenkrat zraven. Rakovina napada najrajše drevesa na suhih peščenih tleh, posebno če je še zemlja nerodovitna. Večkrat podpira bolezen tudi vreme ali presajenemu drevesu neugodna lega. Drevo, nevarjeno peščene zemlje, tudi preveč mokrotne ali senčnate, rodi slabo, hira, trpi mrz, da mu skorja poka. Pri tolikih slabostih drevesa se ni čuditi, da se ugnezdi med drugimi sovražniki tudi bolezen — rakovina.

V zemlji, dobro oskrbljeni, raste drevo sicer bujno, pa ima to slabost zraven, da mu je skorja prenežna. Ta se kaj lahko rani, ali pa se je pri obrezovanju kaj pokvarilo, in začetek bolezni je že storjen. Sedaj pa se trosi ta bolezen na mnogo načinov na vse strani, celo z vetrom in burjo v prav oddaljene kraje. Ako najde seme primerno mesto, t. j. razprskano skorjo, zarezo ali kaj enakega na kakem drevesu, se ugnezdi ondi in če ima pogoje za razvitek, je že ondi doma — rakovina.

Bolezen se tako tudi lahko prenaša z delom od enega drevesa na drugo. Tem potom se še najlažje razširi po celi drevesnici in krajih, zlasti ako se pri cepljenju rabijo cepiči od bolnega drevja. V tem torej velja največja pozornost sadjerejca.

Sedaj pa k zdravljenju te bolezni. Najboljše sredstvo se priporoča zmes, takomenovana „bordeanovka“. Obstoja iz 1 htl. vode, 3 kg. apna in 3 kg. zelenega vitrijola, s katero zmesjo se drevo, še predno je nastala bolezen, lepo omije ali omaže. Kadar pa je bolezen že nastala, treba jo z ostrim nožem čedno izrezati, obenem pa se izreže živega soka (muževnosti) iz drevesa in z njim rano lepo obvezati, kar se naj zgodi z obvezo, kakor pri cepljenju. To sredstvo se je izkazalo še vselej najboljše pri tej bolezni.

Da pa se ta bolezen najlažje in najgotoveje zabranja, bodimo previdni, posebno pri presajanju drevja.

Politični pregled.

— **Državni zbor.** V notranji politiki je za nas Slovence najvažnejša razprava o italijanskem

in slovenskem vseučilišču, ki je bila 14. t. m. v državnem zboru. Poslanec Plantan je izjavil se proti italijanski univerzi v Trstu in rekel, da bi Slovenci samo tedaj mogli glasovati za italijansko univerzo, ako se ob enem ustanovi slovensko vseučilišče. Naučni minister Hartel je v imenu vlade rekel, da mora ona odkloniti Trst kot sedež italijanskega vseučilišča, da pa lahko italijanski dijaki dovršijo svoje študije tudi v Italiji, ker učna uprava jim bo priznala iste ugodnosti, kakor jih je priznala hrvatskim dijakom glede Zagreba. Pri razpravi v proračunskem odseku bo dala vlada priliko, da pridejo v razgovor tudi želje glede ustanovitve slovenske pravne fakultete, za katero so vsled požrtvovalnosti avtonomnih in lokalnih faktorjev na razpolago znatna sredstva.

— **Od deželnih zborov** so sklicani nižje-avstrijski, vorarlberški in bukovinski na 17. t. m., češki na 18. t. m. in istrski na 25. t. m., ta v Koper. Posebna važnost se pripisuje češkemu dež. zboru in pričakuje se stvarno delovanje. Kakor znano, so v češkem dež. zboru Nemci zabranjevali delovanje, kakor Čehi v dunajskem drž. zboru. Z nastopom Gautscha kot ministrskega predsednika so Čehi nehali obstruirati na Dunaju in Nemci bodo menda v Pragi. Za dobro znamenje uspešnega dela češkega dež. zbora smatrate se dve veliki slavnosti, ki sta združili mirno obe narodnosti na Češkem. To je bil 70. rojstni dan deželnega maršala (glavarja) kneza Lobkovica in odpretje galerije slik v Pragi, na kateri je bil tudi minister Hartel. Obe slavnosti ste se končali brez razglasja.

— **Na Ogrskem** še ne morejo sestaviti ministrstva.

— **V Peterburgu** je pravoslavni 1. maj (14. t. m.) minul brez večjih nemirov, kakoršnih so se bali. Pač pa se v Kavkazu ljudstvo vzdiguje proti vladi in graščakom, požgalo je graščine in vojaštvo mora čuvati podružnice državne banke.

Rusko-japonska vojna.

Od rusko-japonske vojske ni nič važnejših poročil. Mali spopadi na suhem, kje pa je rusko brodovje, o tem se nič gotovega ne ve.

Književnost in umetnost.

— **V znamenju življenja.** Spisal F. L. Tuma. Tisk A. Slatnerja v Kamniku. Narodna ornamentika naslovne strani prav malo harmonira z kozmopolitično vsebino te knjige. Pisatelj Tuma je pač pokazal, da zna slovenski pisati, no, to je vkljub dobri volji premalo. Mnogo diletantizma je v knjigi, premalo dobrega okusa, premalo pisateljeve individualitete. Čisto brez vseh lepote ni knjiga, a med plevami se izgubi zrno. Eile mit Weile.

— **Slovenci v šomodski županiji na Ogrskem.** Zgodovinska, narodopisna in književna črtica. Napisal Anton Trstenjak. Cena 1 krona. V Ljubljani 1905. Tisk „Nar. tiskarne“. — Ta velezanimiva knjiga je vredna, da jo čita vsak Slovenec, ki se spomni včasi, da v našem neposrednem sosodstvu pod barbaričnim jarmom Madžarov živi 74.535 Slov. po uradnem štetju iz leta 1900. To je naša narodna veja, skoro popolnoma odsekana od slovenskega debla, tam živi naš narod mukotrpno življenje, in ne ve, ali mu bo mogoče obstati. Pisatelj A. Trstenjak, ki skoro vsako leto potuje med te slovenske siromake in z veliko ljubeznijo opisuje njihovo stanje, je sestavil kritično-natančno to knjigo, s katero nas je opozoril na ta zapuščeni del našega plemena.

Raznoterosti.

— **Stolna cerkev v Djakovu.** Strossmayerjeva katedrala je, kar se tiče veličine, na trinajstem mestu skupno z cerkvijo sv. Marka v Benetkah. Na prvem mestu je cerkev sv. Petra v Rimu, v kateri je mesta za 60.000 ljudi, potem pride stolnica v Milanu za 37.000 ljudi, cerkev sv. Pavla v Rimu za 32.000 ljudi, cerkev v Kolinu za 30.000, cerkvi sv. Pavla v Londonu in sv. Petronija v Boloniji za 25.000, sv. Sofija v Carigradu za 23.000, sv. Ivan Lateranski v Rimu za 22.000, Notre Dame v Parizu za 21.000, Metropolitanska cerkev v New Yorku za 18.000, cerkev sv. Štefana na Dunaju in stolna cerkev v Pizi za 12.000, cerkev sv. Dominika v Boloniji za 11.400, cerkev Matere božje v Monakovem za 11.000 in cerkev sv. Marka v Benetkah za 7000 oseb.

— **Za moške, ki tepó svoje žene**, so po zaslugi predsednika Roosvelta odprli v Kolumbiji dvorano, kjer bodo — pretepali za kazen take može. — Poleg te dvorane bi bilo pa umestno odpreti dvorano, kjer bi prebadali jezike onim ženam, ki čez mero — zbadajo svoje može. Potem bi bila justica v Kolumbiji ena najvzornejših v tem pogledu.

— **Najbolj zanesljivo razkuženje** perila je kuhanje, po katerem je izključeno vsako okuženje.

— Samomor v krsti. V Lúdici na Češkem si je napravil mizarski pomočnik Pickert mrtvaško krsto, preoblekel se v črno obleko ter se ležeč v krsti ustrelil.

— Revščina na Angleškem. Iz Londona se čuje: Najnovejša statistika Angleške prinaša na svetlo zelo resno in žalostno dejstvo, da danes na Angleškem vsaka 40. oseba, a v Londonu vsaka 36. dobiva javno ubožno podporo. Zadnjega januarja je bilo takih ubožcev 823.854. Naraščaj ubožstva v teku zadnjih pet let se najbolj kaže v sledečih številkah: Leta 1901. je bilo ubožcev 707.446, l. 1902. 720.446, l. 1903. 742.938, 1904. 769.629, leta 1905. pa 823.854. Od teh je 259.346 ubogih po ubožnih hišah, dočim dobivajo ostali podporo privatno.

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravi vsakdanja kavina pijača.

...
Zahtevajte le izvirne zavoje z imenom »Kathreiner« in ne kupujte nikoli, kar se odtehtuje odprto.

Razpis natečaja.

Učiteljske in šolskega vodja službe.

S pričetkom zimskega tečaja popolnile se bodo v celjskem pol. okraju sledeča mesta učiteljev in šolskega vodje:

1. Na trirazredni ljudski šoli v Novicerkvi okraj Celje, III. krajevni razred, dvoje učiteljskih mest.

2. Na štirirazredni ljudski šoli v Braslovčah okraj Vransko, III. krajevni razred, eno mesto učitelja ali pa učiteljice (moška učna moč dobi od krajn. šolskega sveta na leto 30 kron stanarine.)

3. Na enorazredni ljudski šoli v Marija-Reki okraj Vransko, II. krajevni razred, mesto šol. vodje (učitelj, kojega soproga bi prevzela pouk ženskih ročnih del, ima prednost.)

4. Na enorazrednici pri Sv. Emi, okraj Šmarje, II. krajevni razred, mesto šolskega vodje.

Pravilno opremljene prošnje se imajo poštavnim službenim potom vložiti do 10. junija 1905 pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

Celje, dne 8. maja 1905.

(249) 1

Iščem spretnega

stenografa

zmožnega slovenske in nemške stenografije.

Dr. Jos. Vrečko.

(252) 3-1

Pritlična hiša

skoraj nova, se vsled preselitve po jako ugodnih pogojih **takoj prodaja.**

Poleg hiše se nahaja vrt, nekaj njiv in travnikov.

Hiša ima 2 sobi in vse potrebne druge prostore ter stoji na prav lepem kraju ob okrajni cesti iz Sevnice v Orehovo in je posebno pripravna za kakega penzionista ali obrtnika. (248) 3-1

Vpraša naj se pri lastniku

g. **ALOŽIŽU ZABUKOVU** v Orehovem št. 25., pošta Sevnica.

Naprodaj je:

a) **hiša v Ormožu**, nahajajoča se v jako dobrem stanu, z veliko kletjo, z lepim sadonosnikom, njivo, vrtom, vse arondirano, jako pripravno za vrtnarstvo, meri skupaj 1 pl 682 □ K;

b) **vinograd** obstoječ iz 8 pl 934 □ K skoraj vse na novo nasajenih goric, 10 pl 1139 □ K šume, 4 pl 1349 □ K njiv, 5 pl 1153 □ K travnikov in 2 pl 916 □ K sadonosnika in pašnika, vse arondirano, tik Jeruzalema v najboljšem kraju ormoško-ljutomerskih goric;

c) **hiša v Mihalovcih**, oddaljena 10. min. od župne cerkve pri Svetinjah, sposobna za kakega umirovljenega č. g. duhovnika, s popolno gostilniško koncesijo in veliko kletjo; k hiši spada 3 pl 971 □ K zemljišča, med temi 1 pl 103 □ K obnovljenih goric, drugo so njive travniki in sadonosnik.

Plačilni pogoji so pri vseh treh zemljiščih prav lahki, ker je treba le četrtino kupnine v gotovini položiti, ostanek pa po dogovoru.

Podrobna pojasnila daje biležniška pisarna v Ormožu. (246) 3—1

V najem

se odda sredi žalskega trga se nahajajoča

prodajalna

kjer se je do sedaj prodajalo usnje in čevlarske potrebščine.

Prodajalna pa je sposobna tudi za vsako drugo trgovino. (250) 3—1

Vpraša se pri lastniku

JOŽEFU ŽIGAN.

☼ **Za polaganje parket** ☼

se priporoča

Ferdo J. Primožič

mizarski mojster

LJUBLJANA, Cerkvene ulice 21.

☼ **Delo hitro in solidno.** ☼

(247) 3—1

(254) 3-1

Proda se

hiša pri „Divjem možu“

v Gaberju.

Ponudbe pod „Divji mož“ sprejema upravnštvo „Domovine“.

(253) 2-1

Popolnoma novo

Puch-kolo

(najnovejši model)

je po jako nizki ceni naprodaj. — Ponudbe na naslov: **J. Kalan**, tovarna **Wesely & Co.**, Gotovlje, p. Žalec.

Natakarica

poštenega značaja se takoj sprejme.

Poleg stanovanja in hrane dobi 4% od vseh dohodkov. (234) 3—3

Kje, pove upravnštvo „Domovine“.

Hiša

s tremi sobami, kuhinja, sadonosnik na lepem kraju blizu Slatinskih kopališč se zaradi preseljenja roda **prodaja** ali pa da **v najem**.

Natančneje se izve pri **Aloju Žolgarju**, Sv. Peter-Medvedovo selo, pošta Pristova.

Veliko presenečenje!
Nikdar v življenju več take prilike!
500 komadov za glđ. 1.95.

1 prekrasno pozlačena, precizijska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi fl. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 elegantna damska broža, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnat mošnjiček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz double zlata s patentiranim zaklepom, pisalna priprava iz niklja, mičen album s prekrasnimi slikami, 3 šaljiivi predmeti, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo glđ. 1.95. Razpošilja proti postnemu povzetju, ali če se denar naprej pošlje.

Dunajska razpošiljalna tvrdka

P. LUST, Krakov šte. 512.

(244) NB. Za neugajajoče se vrne denar. 2—2

Išče se

kot učenec za večjo trgovino v mestu, priden in pošten ter močan dečko.

Prednost imajo isti, kateri so obiskovali 5 razred. ljudsko šolo ali pa meščansko šolo.

Natančneje pojasnila daje

Zdravko Krajnc

Škofjaloka na Kranjskem.

(241) 2-2

Zvezna tiskarna

Schillerjeve ulice št. 3 **CELJE** Schillerjeve ulice št. 3

Priporoča se p. n. gg. duhovnikom, slav. učiteljstvu, pisateljem in p. n. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. — Ker je bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraški ter opremljena z motornim, oziroma električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini in v kratkem času okusno in ceno.

V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne **diplome**. Dalje: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošure, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spovedne listke, razglednice hranilne in združne knjižice ter sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari.

Gumi za cepljenje trt

najboljše kakovosti se dobiva v
„Zvezni trgovini“ poprej
D. Hribar v Celju.

Trgovina z železnino „MERKUR“ P. MAJDIČ, Celje

priporoča:

TRAVERZE, železniške šinje CEMENT, cevi iz
kamenščine in strešno lepenko.

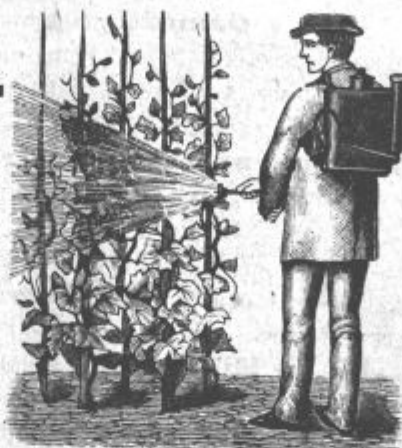
Razne poljedelske stroje

posebno pa

peronospora-brizgalnice.

! Gumi za cepljenje !

Kose, srpi in najboljši brusni kamni.
Mreže in trnjeve žice za ograje. Železno pohištvo in stoli ter mize za vrtove.

CENIK POLJEDELSKIH STROJEV JE IZŠEL.

Več spretnih
mizarских pomočnikov

sprejme takoj

(243) 2-2

MARTIN STOJAN, Teharje, p. Štore.

Usojam si Vaše blagorodje vljudno opozoriti
na mojo

špecerijsko trgovino

v Mariboru

Gosposka ulica št. 44.

Čast mi bode šteti tudi Vaše blagorodje
med svoje odjemalce ter zagotavljam v vsakem
oziru najboljšo postrežbo in najnižje cene.

Z najodličnejšim spoštovanjem

(224) 8-5

Dragotin Herzog.

Vizitnice priporoča Zvezna tiskarna.

Original
SINGER
Nähmaschinen
Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.
Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove,
birmo itd. so

Singerjevi
šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe
vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposablja stroje do najvišje
tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih
modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah
odlikovani z največjimi priznanji.

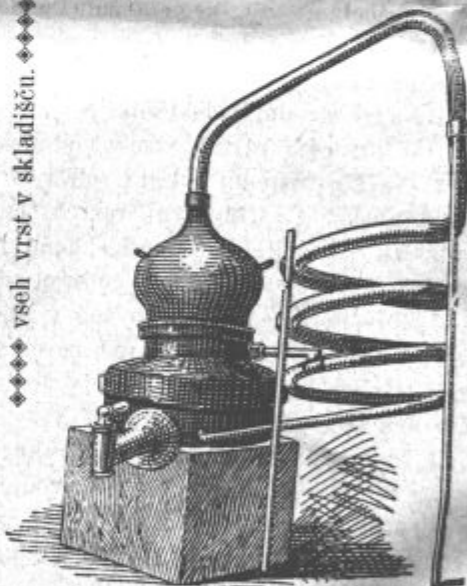
Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
CELJE, Kolodvorska ulica št. 8.

(152) -11

Zacinjenje in popravila vsake vrste
točno in ceno.

Kotli za pranje in kuhanje
žganja

vseh vrst v skladišču.

Demetrij Glumac, kotlar

Celje, Graška cesta št. 28

se priporoča p. n. naročnikom za jvsu v njegovo stroko
spadajoča dela kakor za vsakovrstno monti-
ranje parnih kotlov, za parne stroje v
barvarijah, belilnicah, kožarnah, tovar-
nah za sveče in magarin itd. paro- in
vodovode v bakru in železu.

(238) 50-2

Ferdinand Sikošek

slikarski in pleskarski mojster

Cerkveni trg 4 CELJE Cerkveni trg 4

prevzame vsa cerkvena, sobna, dekoracijska, črkoslikarska, pohištvena in druga
v njegovo stroko spadajoča dela, katera izvršuje po konkurenčnih cenah, točno in
solidno po najmodernejših vzorcih. Proračuni na zahtevanje brezplačno.